

වී වගාවේ

මූල ගැටිති වටපණු හානිය

වී වගාවට හානි කරන වට පණුවන් කඳු වට පණුවන් හා මූල ගැටිති වට පණුවන් ලෙස ආකාර දෙකක් හඳුනාගත හැකිය. කඳු වට පණුවා ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තා වී ඇත. ආසියාතික රටවල වී වගාවට හානි කරන මූල ගැටිති වට පණුවා (*Meloidogyne graminicola*) ශ්‍රී ලංකාවේ හම්බන්තොට, ගාල්ල, පොළොන්නරුව, කුරුණෑගල හා අම්පාර දිස්ත්‍රික්ක වල සමහර ප්‍රදේශ වලින් වාර්තා වී ඇත.

මූල ගැටිති වට පණුවාගේ ජීවන චක්‍රය

මූල ගැටිති වට පණුවාගේ ජීවන චක්‍රය සම්පූර්ණ වීමට සති 3 - 4 ක් පමණ ගතවේ. ගැහැණු සතෙකු නම් ජීවිත කාලය තුළදී බිත්තර 600 - 800 ක් පමණ දමයි. බිත්තර වලින් පිටවන පළමු නොමේරූ වට පණුවා රෝගය පැතිරවීමට දායක නොවන අතර දෙවන නොමේරූ වට පණුවා රෝගය පැතිරවීමට දායක වේ. පරිණත

ගැහැණු සතුන් හා පරිමි සතුන් ද රෝගය පැතිරවීමට දායක නොවේ.

ධාරක ශාක

බඩ ඉරිඟු, මෙතේරි, කුරක්කන්, සෝගම්, තිරිඟු, මාරුක්, ඉලුක්, කුඩමැට්ට, කරාඹු, ඇටවරා, කලාඳුරු.

හානියේ ස්වභාවය

- ගොයම් ශාකයේ මුල් සනාල කලාප ආශ්‍රිතව අභ්‍යන්තර පරපෝෂිතයෙකු වශයෙන් ජීවත්වන දෙවන නොමේරූ වට පණුවා පිට කරන රසායනික ද්‍රව්‍ය නිසා මුල් වල ගැටිති හට ගනී.
- එම නිසා මුල් වල වර්ධනය දුර්වල වී ජලය පෝෂක ද්‍රව්‍ය උරා ගැනීම අඩාල වේ.
- එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වී වගාව පෝෂණ උග්‍රතාවය හෝ ලවණතාවය හෝ නිසා ඇති වන කහ පැහැයට සමාන පැහැයක් ගනී.
- අවසානයේ ගොයම් වර්ධනය බාල වී කුරු ස්වභාවයක් පෙන්නුම් කරන අතර අස්වැන්නද අඩු වේ.

- බොහෝ විට මෙම රෝග ලක්ෂණ කුඹුරේ තැනින් තැන අල්ලි වශයෙන් දක්නට ලැබේ.

පාලනය

- ආසාදිත ක්ෂේත්‍ර වල අස්වැන්න නෙලාගත් පසු ගැඹුරට සීසා තද හිරු එළියට නිරාවරණය කිරීම.

- අධික ලෙස හානිය පවතින විට ක්ෂේත්‍රයට දහයියා යොදා පිළිස්සීම.
- බිම් සකස් කිරීමෙන් පසු නියර හොඳින් බැඳ ජලය රඳවා තැබීම.
- ක්ෂේත්‍රයේ හෙක්ටයාර 1 කට අළුත් කුකුල් පොහොර මෙට්‍රික් ටොන් 5 ක් යෙදීම.
- නියරවල හා අවට වල් මර්ධනය කර වගාව පිරිසිදුව තබා ගැනීම.
- ආසාදිත ක්ෂේත්‍ර වලින් අනිත් ක්ෂේත්‍ර වලට ජලය බැස යාම වැළැක්වීම.
- හානිය පවතින කුඹුරුවල බිම් සකස් කිරීමට ගන්නා ආම්පන්න වෙනත් ක්ෂේත්‍ර වලට භාවිතා කිරීම අවම කිරීම හෝ භාවිතයට පෙර එම ආම්පන්නවල තැවරී ඇති පස් හොඳින් සෝදා ඉවත් කිරීම.

ගොවිකම් සඟරාවට තොරතුරු එක් කළේ,

එස්. ආර්. සරත්චන්ද්‍ර
සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ)

ආර්. එම්. යූ. එස්. ඛණ්ඩාර
සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ)

යූ. සී. තනවත්ත
පර්යේෂණ සහකාර

කේ. එම්. ඒ. එස්. කෝනාර
පර්යේෂණ සහකාර

ජේ. ටී. සී. ජයසිංහ
පර්යේෂණ සහකාර (ව්‍යාපෘති)

වී පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය,
බතලගොඩ